

Nämnden för bedömning av läkemedelsinformation:

”Cognexmottagningar” ogillas Vägledning om ny informationstyp

Läkemedelsföretagen bör avstå från att främja användning av läkemedelsnamn som beteckning på vårdenheter, betonar Nämnden för bedömning av läkemedelsinformation (NBL) i ett principuttalande. Detta görs sedan Parke Davis Scandinavia i annonser betecknat ett antal offentliga vårdenheter som »Cognexmottagningar».

I ett annat principuttalande klargör NBL att »Regler för läkemedelsinformation» i princip bör vara riktmärke inte enbart för produktcentrerad märkesvaruinformation utan också för terapi- eller utbildningsinriktad information från läkemedelsföretag, även om inte vissa preparat nämns.

Läkemedelsbranschens informationsgranskingsman (IGM) uppmärksamade NBL på annonsen om »Cognexmottagningar», en beteckning som han ansåg skapa en oacceptabel koppling mellan mottagningen och läkemedlet.

NBL instämde i den bedömningen trots att Parke Davis motiverade begreppet med att det är en garanti för att mottagningen har kunskaper om både diagnostik av Alzheimers sjukdom och läkemedlet samt att man följer av specialister utarbetade riktlinjer för behandlingen med Cognex (takrin).

Företaget hävdade att alla mottagningarna i annonsen accepterat att stå med i den, men att man ändå beslutat att tills vidare inte använda begreppet i sin marknadsföring av läkemedlet. Namnet »Cognexmottagning» valdes därför att det är bra med ett positivt namn i stället för det för besökande negativt laddade »demensmottagning», påpekade Parke Davis.

Vårdpersonalens obundenhet kan ifrågasättas

NBL ansåg emellertid namnbruket olämpligt. Om ett läkemedelsnamn ingår i namnet på en vårdinrättning kan det förmedla en felaktig och därför vilseledande uppfattning att det finns en kommersiell koppling mellan vårdenheten och ett visst läkemedelsföretag. Det kan leda till att vårdpersonalens ob-

jektivitet och obundenhet vid terapivälet ifrågasätts.

Dessutom kan det ge den felaktiga uppfattningen att läkemedlet i fråga är ett förstahandsval och att all behandling vid vårdenheten utgår från användning av preparatet.

Särskilt olyckligt är det om det gäller expansiva områden där nya terapier – inte minst farmakologiska – kan vinna insteg, betonar NBL. Dessutom kan beteckningar som »Cognexmottagning» försvåra införandet både av nya och billigare synonympreparat och av nya och effektivare behandlingsalternativ.

Skyddas ny informationsform av tryckfrihetsrätten?

Vad gäller egentligen för bedömningen av annonser och annan skriftlig marknadsföring från läkemedelsföretag när de belyser vissa sjukdomar och den farmakologiska behandlingen av dem men inte nämner något läkemedel vid namn?

IGM tog upp den frågan för att få vägledning från NBL, eftersom det är svårt att dra gränsen mellan sådan information som är skyddad av tryckfrihetsrätten (och därmed inte NBLs bord) och sådan som är att betrakta som kommersiell även om den är problem- eller utbildningscentrerad.

Som exempel valde IGM bl a en annonsserie från Draco med intervjuer och uttalanden av läkare om behandling av astma med inhalationssteroider samt en annons från Glaxo Wellcome med ett uttalande av en migränpatient. Inte i någon av annonserna nämndes några läkemedel vid namn.

Ofta »kommersiell»

Enligt IGM finns det i läkemedelsbranschen en framväxande uppfattning att även merparten av det informationsmaterial som han av tryckfrihetsrättsliga skäl inte ansett sig kunna ta upp till bedömning utgör kommersiell information som borde falla under branschens informationsregler.

I princip håller NBL med om att det ofta är så, dvs att flertalet krav som ställs på märkesvaruinformationens innehåll och utformning bör gälla också för det som NBL kallar terapi- och utbildningsinriktad läkemedelsinformation, en form som nämnden finner positiv och eftersträvansvärd.

NBL undanröjer oklarheten på området genom att också ge detaljerade

synpunkter på hur reglernas 20 artiklar bör tolkas i detta sammanhang.

Vanligen framstår terapi- och utbildningsinriktad läkemedelsinformation som klart kommersiell, främst genom att läkemedelsföretag står som sändare eller av läsaren uppfattas så. Det gäller också om innehållet härrör från t ex en läkare eller farmakolog som tycks vara fristående från läkemedelsföretagen, en vanlig form.

Det går emellertid inte att precis ange var gränsen går mellan vad som är kommersiellt, dvs som har »en påtaglig karaktär av marknadsföring», och vad som inte är det. Det måste alltid bli en helhetsbedömning, påpekar NBL.

Grundkraven bör uppfyllas

Informationsreglernas grundprinciper bör således följas också i terapi- och utbildningsinriktad läkemedelsinformation. Denna skall alltså uppfylla exempelvis kraven på saklighet, vederhäftighet, aktualitet och dokumentation.

Vägledning för gränsdragningen

NBL nämner följande indikationer på att en läkemedelsinformation inte är produktcentrerad utan terapi- och utbildningsinriktad.

Den ger en för läkare och/eller annan vårdpersonal aktuell och relevant kunskap om allmänna och specifika sakförhållanden och problem inom terapiområdet, dvs är primärt problem- och inte produktorienterad.

Läkemedlets namn eller varumärke nämns eller antyds inte på något sätt, dock kan generisk benämning eller verksam beståndsdel ofta tillåtas.

Informationen bygger på eller återger uttalanden och dokumentation från personer som är, och i informationen framstår som, oberoende i förhållande till läkemedelsföretaget.

I informationen förekommer inte någon slogan eller andra uttryck som används i läkemedelsföretagets märkesvaruinformation till vilken läsaren annars kan antas associera.

Varken informationens text- och bildmaterial eller layout knyter an till presentationsformer som använts i märkesvaruinformationen.

I de båda refererade fallen gäller det »vägledande uttalanden», dvs varken IGM eller NBL har prickat de läkemedelsföretag som nämns i artikeln och som svarat för några typexempel. •